

Beteljesedés vagy leépülés? A második félidő dönt!

Ma, amikor mindenkivel megpróbálják elhíttetni, hogy a húszéveseké a világ, az ötvenes évek csupán az „új hús”, és annyi idős vagy, amennyinek érzed magad. Amikor trendi a hatvan pluszosoknak a tetkó és a cicanadrág. Ezért deresedő hajú asszonyok és férfiak sértődnek meg, ha „lebácsizzák, lenénizik” őket, pedig ha tükörbe néznének, láthatnák, hogy bizony nem túloztak, és ezt a megszólítást akár a tisztelet jelének is tekinthetnék.

Furcsa korszakban élünk. Eleink minden kultúrában a bölcsesség képviselőiként tisztelték az öregjeiket, így az időskor áldás, kegyelem és minden természetes megpróbáltatása ellenére is kívánatos életszakasz volt. Ma legtöbbünknek a szorongás jut az eszébe róla.

Félünk a betegségtől, a kiszolgáltatottságtól, és a legjobban a mellőzéstől, hiszen ennek az életkornak nincs értéke egy haszonelvű, teljesítményközpontú, nyertes-vesztes versengésben gondolkodó, a testkultuszt felemelő wellnessvilágban.

Érdeemes közelebbről is megvizsgálni ezt a kiáltó ellentétet. Az emberi személyiség fejlődése és társas létünk szempontjából mi az időskor szerepe, jelentősége? *Mi az életfeladatunk az öregkorban?* A legtöbb támpontot ehhez C. G. Jung, a felnőttkor pszichológiájának mestere nyújtja, akihez korunk lelki írói, például Anselm Grün, Richard Rohr is gyakran fordulnak tanácsért.

Minden új életszakasz krízissel jár. Ezt természetesnek vesszük a gyermekkorban. Számítunk a dackorszakra, arra, hogy az iskoláskor nagy változást hoz, nem beszélve az előre rettegett serdülőkori „cunamiról”. Végül azt hisszük, révbé értünk, és már csak az a dolgunk, hogy a gyerekeink kríziseit menedzseljük. Sajnos vagy hál’ Istennek, nem így van! A felnőttkornak is megvannak a maga természetes krízisei, amelyekkel megküzdve már az a tét: a beteljesedés vagy a leépülés felé halad-e az életünk. Ezúttal nem tudjuk mindegyiket elemezni, de a leglényegesebb irányokat fontos felvázolni.

Életünk első fele az aktivitás, a kifelé fordulás, a tökéletességre törekvés ideje. Az énünk felépítése, a személyes feladatunk minél egyértelműbb meghatározása, a „magántermészetű célokért” való bevetés, az ezeket szolgáló intézmények létrehozása. Richard Rohr képszerű megfogalmazásai szerint: a szöveg megírása, tutaj ácsolása vagy az úgynevezett *tárolóedény* elkészítése.

Jung ezt az időszakot az élet délelőttjének, míg az időskort a délutánnak nevezi, többször hangsúlyozva, hogy mindkettő egyformán lényeges, de a délutánt nem élhetjük a délelőtt törvényei szerint.

Már a fenti gondolatokból is érezhetjük, hogy időskorban valóban egy nagy „váltóállítás” következik – ennek kezdete az úgynevezett életközépi krízis –, amikor a jól berendezett világunkból tovább kell lépnünk. De a jó öregkorhoz nem elég életben maradni – sok megkeseredett, magába roskadt idős embert ismerünk –, hanem növekedni is kell még. Hogyan? Hiszen a testi erő egyértelműen gyengül.

A kutatók és a tapasztalt, erőt sugárzó öregjeink tanúsága szerint befelé, felfelé és a mélyülő kapcsolatok felé növekedhetünk.

Rálépünk a nagyobb Élet, az új termékenység felé vezető útra. „A nagy fordulat egy ember életében: / »nekem mi jut?« helyett: »mi fakad belőlem?« / S ez elég ahhoz, hogy a bentről-fakadó / fényes legyen és folyton tisztuló.” (Weöres Sándor)

A „délelőtt” ajándékait számba véve azokat ki kell csomagolni és át kell adni az új nemzedéknek. A leköszönő és a meghatározó generáció szövetsége minden közösség legnagyobb ereje lehetne. Érdemes ezt a törvényszerűséget szem előtt tartani a nemzedéki különbségek és feszültségek hangsúlyozása helyett.

A külső aktivitást a belső munka követi. Ha az élet első fele a szövegírás volt, most az értelmezésen a sor. (A kudarcok és a sikerek feldolgozása, a gyökerek ápolása, emlékezés.)

Ha jó tárolóedényt alakítottunk ki, akkor nagy lesz a befogadóképessége. (Unokák, barátok, szenvedők, egyedi életutak hordozása, meghallgatása, támogatása – ima.)

Most már nem a tánclépéseink egyediségére figyelünk, hanem egyszerűen részt veszünk a közös táncban. (Jelen vagyunk, érdeklődünk, meghallgatunk, együttérzünk, szolgálunk.)

„Az ősz egy második tavasz, amikor minden levél virággá változik” (Albert Camus). Ez a virágzás sem fájdalommentes. Keresztes Szent János ezt a paradoxonokkal teli életszakaszt *fénylő sötétségnek* hívja. Sokszor gyötrelmes a kiengesztelődés a saját tökéletlenségeinkkel és a többiekével. (Pedig ha nem sikerül megbocsátanunk magunknak, akkor csak dühöt, elégedetlenséget és örökös kritizálást adunk tovább.) Fájdalmas az énkéntes kitágítása, hogy az intézményes rend helyett a „rend-etlen” változatossággal megnyilvánuló

lélek emberét befogadjuk. Gyakorolnunk kell, hogy a részek helyett az egészet szemléljük, a *vagy-vagy* kíméletlenségét a megengedő *is-is* szeretetébe emeljük.

Ezen az úton lesznek a nagyszülők a világ „nagy szülei” (Richard Rohr), akiknek a közelében biztonságban érezhetjük magunkat, akik megáldják és szeretik az igazi énünket, nem sűrgetik, hanem élvezik a saját tempójú növekedésünket. Az ilyen idős emberek jelenléte igazi erőforrás.

Ez az élet második felének életfeladata, ahogy Kentenich atyától is tanultuk: fokozatosan átadni napjaink, érzelmeink, tetteink vezetését a Vezetőnek. Apránként megtanulni, hogy nem én vagyok a forgatókönyvem hőse, de szeretni mindig tudok. „Mi fakad belőlem?”

Az új életszakasz, amelynek krízisét és előkészületét éljük: az örökkévalóság. Ne akarjunk visszafelé élni, hiszen „csak ezután jön a java”! Ha engedjük, Isten átrendezi a bensőnket, és kiemel az önmagunk körüli forgásból, hogy azt az egyszerűséget és az időtálló, józan boldogságot tükrözhessek a velünk élők felé, amit tőle kapunk. Ha hagyjuk, végül kitölti a bennünk lévő „Isten alakú űrt”. Jézus az életünk második felének nagy tanítója – és ez a *félidő dönt*.

Minden embernek szüksége lenne – még élete délelőttjén – egy ilyen öreg atyai barátira, erre a „tőkesúlyra”, az ő aszúsodott tudására, mert igazi szellemi tanító csak az élet második felét megízlelőkből válik.

Nélkülözhetetlen kincsek az öregjeink! Akinek megadatott egy-egy ilyen ember, foglalja őt mindennapi imáiba mint Isten angyalát, mint az ő hűséges szeretetének tanúját.

Szerző: Uzsalyné Pécsi Rita

Forrás: [NÉZŐPONT](#) – 2021